

Prutký, Čeněk

[Ljandesberg, Jakov Solomonovič; Golikov, Nikolaj Nikolajevič.
Latinskij jazyk]

*Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada
archeologicko-klasická.* 1963, vol. 12, iss. E8, pp. 168-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110044>

Access Date: 01. 12. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
provides access to digitized documents strictly for personal use, unless
otherwise specified.

vigeō) a u subst. III. dekl. na — o (ablatiō, testudō) kde Thesaurus (i Malinin) má cerno, ablatio patně ze školských důvodů jako Novotny.

Neméně cenný je Hrabovského Slovensko-latinský slovník. Starší slovník Petra Tvrdého (Ružomberok 1926) je rozebrán stejně jako podobné slovníky české a všichni, kdo měli něco vyjádřit latinsky, se zpravidla obraceli pro poučení do nedostačujících slovníčků v starších latinských cvičebnicích. Nový slovník obsahuje nejen knižní slova, nýbrž také mnoho frazeologických výrazů, např. plavec natator, býti dobrým p. nandi peritum esse; skočit salire, ... atd. 4 (do výšky) exsilire 5 (do dálky) prosilire, ... s. komu do řeči interpellare alqm, sermonem als. interrumpere. Na rozdíl od starších slovníků zařadil autor mezi hesla i výrazy moderní: letadlo, železnice, traktor, produktivní, plavky, ale také pionýr, letadlová mateřská loď. Velmi bohatá je odborná terminologie.

Korektura celého svazku je provedena velmi pečlivě, tiskové chyby jsou ojedinělé, uvádím jen: abico na str. 13 místo abicio, sublicitus m. sublicius. Oba slovníky splňují svůj účel a pro přehlednost a praktickou účelnost budou dobrou pomůckou studujícím i pracujícím.

Antonín Hartmann

Ja. S. Ljandesberg a N. N. Golikov, Latinskij jazyk, 3. vyd. Gosudarstvennoje izdatelstvo „Vysšaia škola“. Moskva 1961. Stran 243.

Učebnice latiny autorů Ljandesberga a Golikova, určená pro studenty veterinárních institutů a fakult, není u nás neznámá. Její první vydání vyšlo v českém překladu (Latina pro veterináře. Přeložil A. Bartoněk—R. Hošek. Učební texty vysokých škol. SPN, Praha 1955), kterého používali naši posluchači veteriny až do minulého škol. roku, kdy vyšla nová skripta (Prutký—Zlatuška, Latina pro posluchače veterinárního lékařství. SPN, Praha 1962).

Učebnice má tři části: mluvnici (str. 7—177), latinskou chrestomatii (str. 178—205) a latinsko-ruský slovník (str. 206—239). Prvá část po krátkém přehledu dějin latinského jazyka a poučení o výslovnosti, délce slabik a přízvuku obsahuje přehled latinského tvarosloví a skladby (§ 5—96). K procvičování a opakování probrané látky slouží 31 cvičení s bohatým výběrem vět, obsahujících hojnou zásobu výrazů z veterinární medicíny. Ke každému cvičení je připojen slovníček. Snaha autorů po stručném a jasném formulování mluvnických pravidel je nejlépe zřejmá v kapitole o substantivech III. deklinace (str. 59, § 28), kde poměrně složitá partie o různých zakončení kmenů je podána zcela jednoduchou formou, lehce přístupnou pro studenty-nefilology. K první části je připojen ještě oddíl Receptura, který obsahuje poučení, jak psát recepty, řadu praktických příkladů a seznam nejdůležitějších zkratk, kterých se v receptech používá. Závěr první části tvoří krátký přehled o řečtině (§ 98—100) a kapitola o tvoření slov v latině (§ 101).

Chrestomatie obsahuje ukázky z latinsky psaných prací moderních i starých autorů. Najdeme tu vedle Aula Cornelia Celsa, z jehož pojednání De medicina libri VIII je v čítance řada ukázek, i latinsky psaný dopis I. P. Pavlova adresovaný v předvečer X. sjezdu Komsomolu sovětské mládeži, ukázky z díla I. V. Mičurina, K. A. Timirjazeva, I. I. Mečnikova a mnoha jiných.

Latinsko-ruský slovník obsahuje více jak dva a půl tisíce slov, přesto však čtenář i při letmé prohlídce zjišťuje, že mnoho latinských výrazů, které jsou v cvičných větách, ve slovníku chybí (např. agnus, auditorium, cresco, lepus, puella, sedeo aj.). Nezvykle také působí nedůslednost ve značení dlouhých samohlásek, a to ve slovníku i v textech (např. sudor, ōris; solvo, solvi, solūtum; solutio, ōnis a mnoho jiných). Přes tyto drobné nedostatky lze říci, že nové a upravené vydání učebnice dobře může posloužit svým uživatelům.

Čeněk Prutký